

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Histeridae (stumpbaggar), **Släkte:** *Margarinotus*, **Art:** *Margarinotus neglectus* (Germar, 1813) **Synonymer:** *Hister neglectus* (Germar, 1813)

Kännetecken

En 5–6,5 mm lång, brett oval och starkt välvd skalbagge. Översidan är blankt svart. Benen är mycket kraftiga, skenbenen är breda och platta och försedda med korta tänder på utsidan. Antennernas yttersta leder bildar en tydlig klubba. På täckvingarna finns ytterst fyra långsgående punktrader, och innanför dessa ytterligare två som endast är antydda baktill. Arten kan fälla in ben och antenner i fåror på kroppens undersida om den störs. De två sista ryggliderna täcks ej av täckvingarna. Arten är svårbestämnd, och bestämningen bör kontrolleras av en specialist.

Utbredning och status

Tidigare utbredd från Skåne till Gästrikland. Få sentida fynd och främst i de sydsvenska kustlandskapen, men arten är svårbestämnd, och kan vara delvis förbisedd. Funnen i alla våra grannländer samt i Baltikum. Nuvarande status är dock mycket osäker, och arten har minskat såväl i Danmark som i Finland. Den är rödlistad i Norge (som ”övervakningsart”) och i Finland (som starkt hotad). Världsutbredningen sträcker sig från Västeuropa och Nordafrika till Sydostasien och de östligaste delarna av Ryssland.

Ekologi

Ett rovdjur som främst påträffas i spillning på sandmark och torrängar. Livnär sig förmodligen framför allt av larver av andra insekter, såsom flugor och skalbaggar. Gärna i torr spillning, främst i spillning som ligger direkt an mot jorden. Gynnas därför troligen av ett relativt hårt bete, som skapar markblottor.

Hot

Artens exakta hotstatus går ej att bedöma utifrån nuvarande underlag. Det är dock ställt utom tvivel att den har gått starkt tillbaka, troligen som en följd av ändringar i betesdriften (minskat bete på torra, magra marker). Det är dessutom tänkbart att användandet av avermectiner har en negativ effekt på de spillningslevande rovdjuren genom att minska populationerna av deras bytesdjur (t.ex. flugor).

Åtgärder

Arten bör eftersökas, och dess utbredning samt status klarläggas. Vidmakthåll betet på torrmarker. Begränsa användandet av avermectiner och liknande preparat på marker med rik fauna av spillningslevande insekter.

Litteratur

Biström, O., Silfverberg, H., Rutanen, I. 1991. Abundance and distribution of coprophilous Histerini (Histeridae) and *Onthophagus* and *Aphodius* (Scarabaeidae) in Finland (Coleoptera). *Entomologica Fennica* 2: 53-66.
Ljungberg, H. 2002. Bete, störning och biologisk mångfald i odlingslandskapet – hotade skalbaggar i öländska torrmarker. Länsstyrelsen i Kalmar län, Miljöenheten, meddelande 2002: 20.

Författare

Håkan Ljungberg 2005. © ArtDatabanken, SLU 2006.